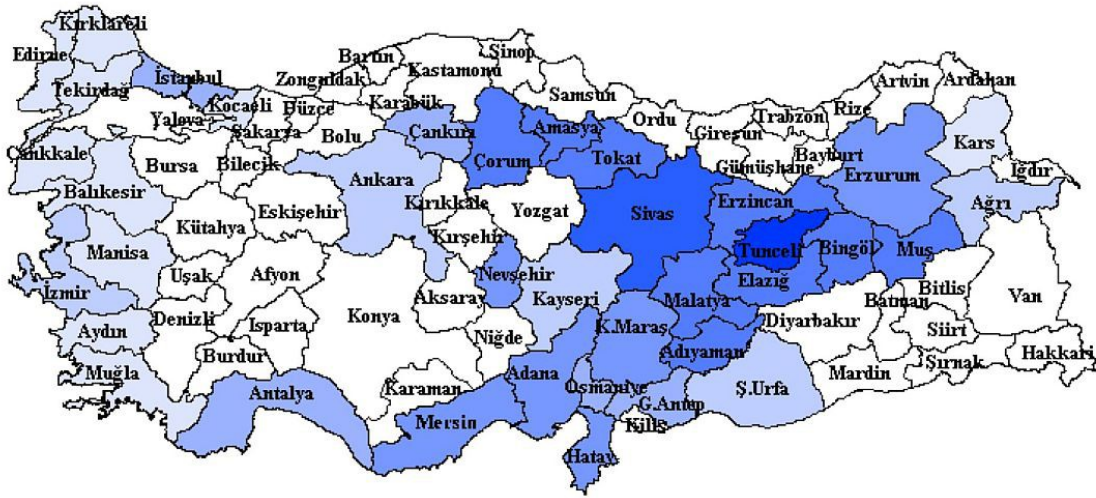

Türkiye'deki Alevilerin yaşadığı bölgeler

Türkiye'deki müslümanların 25% Alevidir, geri kalanlar Sunnidir. Alevilerin gene 80% Türktür, 20% Kürttür. Sunni müslümanların toplantıları ve tapınmaları, bilindiği gibi, hepsi arap dilinde oluyor; ama Aleviler Türkçe olarak toplantı yaparlar.

Aleviler, müslümanlığın ‘Şiiler’ kolunun bir parçasıdır. Sunni - Şii ayrımı daha müslümanlığın en eski tarihine dayanıyor. Muhammed’in cesedi henüz soğumamıştı, müslümanların arasında halifelik kavgaları başladı. Müslümanların bir kısmı, Muhammed’in güveyisi olan Ali’yi tutardı ve sadece Muhammed’in cinsinden olanlar halife olabilir düşüncesini yaydı. Çoğunluğu gene, herhangi bir müslümanın halife olabileceğini söyledi. Böylelikle Muhammed’in ölümünden sonra üç halife geçti (Ebubekir, Ömer ve Osman); dördüncüsü de Ali idi. Ali’yi tutanlar bunu bir haksızlık sayıp, çoğunluğu olan Sunnilerden ayrıldı (‘Şia’ sözü zaten ‘bölme, parça’ demektir).

Aleviler de Şiilerin en aşırı gruplarındadırlar. Ali'yi neredeyse Allah olarak taparlar. Alevilerin arasında 'ocak' ve 'talip' denilen bir ayrım var: ocaklar, Ali'nin soyundan geldiğini söyleyenlerdir ve daha üstün bir yer tutarlar. Öbür, sıradan olan 'talipler'le evlenmezler. Sunni müslümanlar Alevileri hor görürler, müslüman olarak kabul etmezler. Onları murdar sayıp haklarında her türlü kötü laf söylerler. Kendilerine bu türlü baskıya karşı koruyabilmek için Aleviler, bütün Şiiler gibi, 'takiye' diye bir öğretiş çıkardılar: korkunç durumlarda insan kendi inançlarını saklayabilir, hatta yalan söyleyebilirmiş.

Aleviler, Şii oldukları ve İran sınırına yakın yaşadıkları için, Osmanlı zamanda

sanki örs ile çekiç arasında kalmışlardı. İran bugüne kadar Şii'dir ve İran emperatorluğu Osmanlıların baş düşmanı idi. Aleviler tarih boyunca İran'ı destekledikleri için, osmanlılardan düşman gözüyle bakılıp baskı altında yaşadılar. Bu baskıya karşı dayanabilmek için, Aleviler sadece birbirleriyle evlenmeye başladılar. Kendi inançlarını da saklı tutup dışarıdakilere açmaz oldular.

Türkiye aslında birçok halkların ve kültürlerin yanyana yaşadığı bir devlettir. Buna karşın, 70 seneden beri sanki tek bir halk varmış gibi gösterilmeye çalışılıyor. Şimdi ise, hükümet bunun daha fazla mümkün olmadığını anladı ve Avrupa topluluğuna girebilmek için bu politikadan yavaş yavaş uzaklaşıyor. Birçok gazetelerde Türkiye'de yaşayan çeşitli halklar hakkında yazılar çıkmaya başladı. Büyük kasabalarda Aleviler bürolar ve merkezler açtı. Okumuş Aleviler kendi kültürü, tarihi ve adetleri hakkında açıkça konuşmaya başladı.

Aleviler için din bir yürek meselesidir, sadece dıştan birtakım ritual yapmak onlara ters geliyor. Toplantılarında şarap içerler, müslümanlığın beş 'direkleri'ne (kelime-i-şehadet, namaz, oruç, zekat ve hac) önem vermezler. Kuran'ı okurlar, ama onun ayetlerine bambaşka, sembolik bir anlam verirler, düz anlamını red ediyorlar. Kuran'ın dışında 'buyruk' dedikleri başka kutsal kitaplara da saygı duyarlar. Alevi kadınlar başörtü takmazlar ve toplantıda erkeklerin yanında yer alırlar, onlarla birlikte çalgı eşliğinde ilahi söyleyip dua ederler.

Aleviliğin öğretişine göre, tanrıya tapınmanın en yüksek derecesi, Allahla birleşmek demektir; kaldı ki, ancak çok az Aleviler bu dereceye eriyorlar. Sevgi ve af etmeye çok önem veriliyor. Aleviler, hırsızlık, yalan ve zinaya çok karşıdırlar. İyi bir Alevi, 'eline, diline ve beline' hakimdir.

Alevilerin en yoğun olduğu yerler, orta ve doğu Anadolu'dur. Oradaki köyler hala epey geri kalmış sayılıyor. Ama birçok Alevi artık Türkiye'nin büyük kasabalarına ve Avrupa devletlerine taşınmıştır.

Türkiye'deki Mesih imanlıların çoğu, Alevi ailerlerden gelmiştir, çünkü öğretiş ve adetler bakımından Alevilik Hristiyanlığa daha yakındır, ne kadar Sunnilik.

DUA KONULARI:

- Bugünlerde Sunni müslümanlığı önem kazanıyor. Aynı zamanda Alevilik de aynı haklara sahip bir din olarak tanınsın.
- Hem Türkiye'de, hem de Avrupa devletlerinde giderek daha fazla Aleviler imana gelsinler ve İsa Mesih'in iyi haberini yaysınlar.
- Alevi imanlılar zamanla Alevi kültürüne uygun tapınma yolları bulsunlar.

